

Toda vprašamo pa sedaj vse tiste velikanske gojitelje slovenščine, vse slovenske dohtarje, kako pa so postali dohtarji. Za njih, katerim se vidi smrten greh, samo slišati nemški jezik, so imeli posebne knjige v šolah, v katerih so vso svojo pamet samo v slovenskem jeziku vcepavljali. Za njih obstojijo nekde na koncu sveta posebna slovenska vseučilišča, da se tam izobražajo za ljudske zastopnike in odrešenike kmetov v pravi „oprani“ slovenščini.

No mislimo, tako pa pač ni bilo. Vi prireditelji omenjenega shoda, vi sovražniki vaših sosedov, Nemcev, vi sejalcı nemira med narode, tudi vi ste se učili nemščine, tudi vi imate svoj kruh od tega, da vam je bila dana priložnost, pomnožiti si svoje znanje v nemškem jeziku. Zakaj pa pošiljate vaše otroke v nemške šole in brez ozira na to, zakaj jim držite nemške služkinje? Zato, ker sami dobro veste, da je človek dandanes brez nemškega jezika revež, da ne pride dalje, kakor v naše sosedne dežele in še tam ne povsod.

Prvaški slovenski dohtarji! pustite naše sodnike v miru, naši kmetje so zadovoljni z njimi. Kaj hočete z njimi? Ali naj se bi vam tudi oni vdali v vaše roke in vam pomagali izsesavati kmeta v vaš prid. Spodnjaštajerska dežela ima hvala Bogu dovolj zanesljive in poštene sodnike, ni nam treba vaših podreptnikov, sovražnikov našega kmeta.

Korist vaše nekdanje hujskarije se danes jasno vidi na Kranjskem. Pod prejšnim nemškim vplivom cvetoča dežela je danes izsesana, klerikalnim in dohtarskim slovenskim hujskačem je izročena v pogubo. Lastni vaši privrženci so priznali, da je dežela, prej polna ponosa in bogastva, pod vašimi rokami propala, padla v slovensko hujskajočo oblast.

Ali se vam ne bode grozilo, ko vas bodejo prej bogati kranjski kmetje preklinjali, vi prvaški hujskači, da ste jih napravili za sužnje.

Ali hočete tudi pri nas tako daleč spraviti kmete? Ne, to se vam ne bode posrečilo! Naš kmet je še dovolj trden in že dovolj skušen, da se ne vda vašim sladkim obljubam v svoj pogin.

Župnikov fant.

Iz pisem nekega kmečkega duhovnika. Nemški spisal P. K. Rosegger.
(Ponati p epovedan.)

V nedeljo dne 7. oktobra 1866.

Danes pridiga o besedah sv. Pavla. »Ako bi govoril jezik ljudi in angeljev, ljubezni pa ne bi imel, bil bi doneča ruda«, potem prehod na besede: »Kako bodeš sejal, tako bodeš žel«, in potem od: »kako vsako dobro delo prinaša dober sad in se večkrat že na zemlji poplača«.

Cerkev je bila tako z ljudmi natlačena, da se ne bi bil mogel nobeden zgruditi na tla. Moj gospod sosed in uradni sobrat nikakor ne vabi s svojimi pridigami svojih faranov v cerkev, ne, temveč jih izganja iz nje, ker je v pridigi preoster; preveč straši z peklom, seveda ima mogoče za to dovolj vzrokov. Sicer bi jih tudi jaz imel, toda jaz mislim, da bi morala biti cerkev za ljudi kraj milosti. Naj jim on riše in slika pekel še kot tako vroč kraj, naj jim on govori koliko hoče o črni barvi hudiča, jaz jim hočem slikati in risati nebesa kot kraj poln solnčne svetlobe, poln rož, poln ljubeznjivih svetnikov in krasnih angeljev. Potem gotovo ne bodéjo dolgo

Mi smo v prvi vrsti na strani slovenskega kmeta in mu radi pomagamo do njegovih pravic, kajti vsak ni zmožen nemškega jezika, pač pa se moramo odločno zoperstaviti delovanju prvaških hujskačev, ker smo prepričani, da je vse to njihovo kričanje le oginjalo lažjega nadvladanja nad ubogim ljudstvom.

Tudi na Koroškem so vam pokazali vrata. Kaj je dosegel dohtar Brejc s svojim hujskanjem? Ničesar ne. Zavrnilo vas je ljudstvo v mere, kamor spadate, pokazalo se vam je, da Koroška dežela še nadalje lahko živi brez hujskajočih prvaških dohtarjev.

Ostanite vi hujskači sami za sebe. Delujte za sebe kakor hočete, a sovraštva in razprtja ne vcepljajte med ljudstvo, med kmete. Kaj ste nameravali doseči z vašim ljubljanskim shodom? Vam je trn v peti mož, kateri stoji v Gradcu na največji sodnijski stopnji in ta mož je grof Gleispach. Njemu predbacivate, da on svojevoljno klubuje slovenskemu ljudstvu ter nastavlja nemške sodnike v slovenskih pokrajinah. O ti revni prvaški dohtarčki. Ali ste sploh že vprašali slovenskega kmeta, kako je zadovoljen z našimi sodniki? Grof Gleispach nikakor ni sovražnik slovenskega ljudstva, ne, on je mož, kateri po svoji vednosti in dobrem prevdarjanju nastavlja samo vestne in poštene sodnike, katere poznajo nikake narodnosti, ampak samo svojo dolžnost.

Nehajte toraj z vašo podlo hujskarijo! Saj ste uvidli, kako vas ljudstvo samo zavrača, kako se odteguje od vas, ker uvidi, da vaše „pravoslovenske“ zahteve niso njemu v korist, pač pa vam, kmetu pa v pogubo.

Ali vam je jednako, ako vas slovenski kmet v zahvalo vašemu hujskanju, s katerim ga spravljate samo v bedo, preklinja, ali so vam resnično krvavi izguljeni kmečki groši, nakopičeni v hranilnici, toliko vredni, da zbog njih tudi pozabite, da so i vaši stariši bili kmetje, kateri so vas z trudom izgojili, v zahvalo pa stanu, v katerem ste se rodili, izpodkopavate tla.

Pustite naše sodnike in uradnike v miru, ne

premišljevali, ali jim je boljše siliti v nebesa ali v pekel! Krčmar »Male vilice« mi je rekel zadnjo nedeljo v šali in v resnici: »Ako v nebesih ne streljajo v cilj, potem nočem v nebesa!« »Da, krčmar«, mu rečem jaz, »tudi v nebesih streljajo v cilj in sicer zadene vsaki streljaj v centrum.« »Kaj?« reče na to krčmar, »jaz sam hočem zadeti, drugi naj bi streljali mimo cilja!« »Ljubi Bog bode že ukrenil tako, da ti bode prav«, mu rečem jaz, »le gledi, da prideš notri!«

Po pridigi poroka. Težko se bode kje tak lep parček našel, kakor sta dva Vidova. Njih srečo imam jaz na vesti. Stari niso hoteli privoliti, zopet ima namreč on preveč denarja, ona pa premalo. »Dobro«, sem rekel jaz, »sta pač tudi v tem oziru dva različna spola. Dva bogata skupaj, postaneta navadno bahata, dva siromaska — berača. Ako hočete čisto zlato, stopajte po zlati srednji poti!« — Nato se je sklenila ženitev. Da, otroče je, kako se imata ta dva rada. Ako bi jaz imel ženo, bi bilo to mogoče manj otroče, Toda — bolje kakor si nekateri ljudje mislijo je, ako je človek samec. Jaz pogrešam bolj kako bitje, katero bi mene ljubilo. Z mačko vendar ni ničesar, ona se prilizuje, drgne se ob sukno, povzdigne svoj rep, kakor sveča raven proti nebu, ga obrne potem na desno

lajte sovraštva med njimi in drugimi stanovi, kajti angaže smo prisiljeni, bojevati se za naše pravice, rešitve in povzdignjenja ubogega kmečkega stanu bodete dosegli z vašo prvaško slovenščino, zato dostuje naša razumljiva slovenščina, v prvi vrsti pa ga med ljudstvom, med narodi.

V obraz vam povemo vaše namene: naše vse delovanje gre na to, priskrbi za vaše vzgojence, katerim že v mladih letih vcepavate sovraštvo do tega, kar je nemška mati rodila, slovenske službe pri sodnijah in drugih uradih, brez ozira na to, da bi moral plačevati edino le kmet zvišanimi davki. Ni vam za slovenski je pri sodnijah, ker dobro veste, da se slovensko duje v slovenskih pokrajinah, ne, vi hočete pomeneje uradnikov; pri vsem tem pa vkljub vašemu kemu hlinenju zasledujete le on smoter: „Kmet kaj.“

Štajerski deželni zbor.

Dne 10. t. m. se je v Štajerskem deželnem zboru volilna preuredba za Štajersko deželo enosno sprejela.

Po tej novej volilni uredbi ima vsak polnoleten stjan in tržan volilno pravico v četrto kurijo.

Po dolgem 7letnem bojevanju se je posrečiloški ljudski stranski našega deželnega zbora, tovažno volilno reformo na za vsakogar koristen in spraviti do rešitve.

Nova volilna reforma obsega povišanje za 8 adatov, četrte kurije, v katero se štejejo splošni lei ter je razdeljena v sledeče okraje: Mesto Gradec redmestji 1. volitveni okraj; 2. volitveni okraj ob sodnijske okraje: Okolica mesta Gradca, Ketina, lon in Voitsberg; 3. okraj: sodnijski okraji Bruck, anz, Kindberg, Müzzzuschlag, Marijino Celje, Eisen- St. Gallen, Weiz, Birkfeld, Hartberg, Friedberg, Vorau Pollau. 4. okraj obsega sodnijske okraje: Leoben,

na levo — in to je vsa ljubezen, katero mi zamore ska- Gospodinja naj skrbi, da bode zopet to stvar odstranila, raje v škednju miši lovi, kakor pa na mojem svetem pismu in se s profetom Jeremijom začne kavsati, kakor zadnjič: tretja Jeremijada je razčesana.

Povabili me so na gostovanje, kar naenkrat proti večeru dekle po mene, moram iti na spoved. Med tem, ko se ajajo okoli mize, ko se pripravljajo k veselici, moram iti.

Dne 9. oktobra.

En dogodek. Dobil sem otroka!

V sedmih kotlih se zove kraj. Slisal sem večkrat od nje. tam gori v gorovju stanuje. Okoli in okoli so gozdi, visokimi bregovi se razprostira sedem velikanskih rup, ovanih sedem kotlov. Niti vedel nisem, da tam stanujejo

Predvčeraj, ravno ko sem hotel vstopiti v hišo, v ka- so obhajali ženitev, je priletela neka mala stara dekla, la je in sopihala težko. Se-le po dolgem molku je spre- nila in me prosila, naj bi šel na spoved tje gor v kotle. rja Ringelna vdova se hoče pripraviti na zadnjo pot. — ahko noč, si mislim, toraj v kotlih ne prebivajo samo temveč imajo celo čevljarja.

(Dalje prihodnjič.)

Mautern, Judenburg, Knittelfeld, Obdach, Oberzeiring, Murau, Oberwölz, Neumarkt, Liezen, Rottenmann, Gröbming, Irdning, Schladming in Aussere. V 5. okraj spadajo sodnijski okraji: Feldbach, Fehring, Fürstenfed, Kirchbach, Gleisdorf Libnica, Lonč in Stainz. Za 6. okraj so sodnijski okraji: Radgona, Murek, Eibiswald, Arnfels, Marberg, Maribor in Slovenska Bistrica. 7. okraj obsega sodnijske okraje: Celje, Vransko, Gornji Grad, Laško, Šoštanj, Konjice in Slovenji Gradec. 8. okraj pa obsega sodnijske okraje: Ptuj, Ormož, Sv. Lenart, Rogatec, Šmarje, Breg, Kozje, Sevnica, Ljutomer in Gornja Radgona.

Petrolej dražji!

Ena najpotrebnejših domačih potrebščin za vsakdanjo rabo je petrolej. Tega se v prvi vrsti morajo najbolj posluževati srednji in obožnejši ljudski stanovi, med katere moramo šteti obrtnike, kmete in delavce.

Pred kratkim se je cena petroleja zopet povišala in sicer približno za 12 vinarjev.

Vsak si lahko sam preračuni, kaj to pomeni, posebno pri stanovih, kateri morajo večer porabiti v to, da si prislužijo svoj vsakdanji kruh. Vprašal pa bode gotovo tudi vsakdo, kdo je temu kriv? Marsikateri bode v prvi vrsti krivil trgovca, češ, da on po svojem lastnem nagibu in v svoj lasten dobiček zvišuje ceno, da si s tem svoj žep napolni.

Temu pa ni tako. Podražanju petroleja so edino le krivi posestniki petrolejskih izvirov in z njimi zvezani bogataši, večinoma ljudje, kateri ne le samo, da so itak že milijonerji, da imajo itak že vsako leto na stotisoče dobička, vendar še vedno brez ozira na to, da svoje delavce izkoriščajo do zadnje kaplje krvi, povišujejo ceno vedno bolj in bolj.

Že meseca septembra t. l. so se združili ti izkoriščevalci ubogega ljudstva, ter so zvišali ceno petroleja pri 100 kg. za 9 kron 30 vinarjev. Sedaj so se zopet združili na nov rop in zvišanje petroleja je doseglo že najskrajnejšo mero.

Ako se dandanes podražujejo druge stvari, bodisi sladkor, kava itd., pri katerih seveda tudi ubožnejše ljudstvo najbolj trpi, je to vendar še odpustljivo, ker iz tega ima država vsaj svoj dobiček. Pri podražanju petroleja pa ni sedaj država nikakor v zvezi, temveč to je edino le v hasek milijonerjev, posestnikov petrolejskih izvirov.

Seveda imajo ti bogataši dober izgovor, češ colnina je vzrok. Petroljsko podjetje, katero petrolej v druge države tako že ceneje oddaja, kakor doma, ne potrebuje nikakega zvišanja colnine.

V tem slučaju je pomoč pač jako lahka in sicer na ta način, da se colnina zniža. S to domačo potrebščino se ne sme vže ubogo ljudstvo, katero ima itak že dosti davkov, še bolj obdačiti in to samo v korist milijonerjev, špekulantov, judov.

Seveda omenjeni bogataši sami ob sebi, kakor tudi premožni ljudski stanovi tega podražanja nikakor ne občutijo. Njim je druga razsvetljava na razpolago, imajo plin (gas), elektriko i. t. d. S čim pa si naj